

BİRÇOK FELÂKET İNSANIN KENDİ HATÂSININ SONUCUDUR (1)

Âyetler ve hadîsler insanların başlarına gelen birçok hastalık, âfet ve belânın kendi hatâları yüzünden olduğunu ifade eder. Gerçekten öyledir. Meselâ beden ve çevre temizliğine dikkat edilmez-se hastalık mik-ropları ürer. İnsanlar hasta olur, kendi kusurlarının cezasını çekerler. Dep-rem kuşaklarında oturanlar, evlerini oranın şartlarına uygun biçimde yap-mazlarsa doğal olan depremin so-nucunda çok can ve mal kaybına uğrarlar. Otomobil sürücüler, tra-fik kurallarına aykırı davranırlarsa hatâlarının cezasını canlarıyla öder veya kör, sakat kalabilirler.

Bu böyle olduğu gibi Allah'ın yasakladığı suçları işlemek de birçok belânın gelmesine neden olur. Çünkü bunlar toplumun düzenini bozar, insanın ruhunu lekeler. Allah da bunları yapanları cezalandırır. Fakat Allah kullarına acıdığı için onların her hatâlarını hemen cezalandırmaz. Birçoğunu da bağışlar. Kulun hatâsına rağmen Allah yine de onu korur.

Allah'ın dilemediği şey olmaz. Allah'ın dilemesi iki türlüdür. Biri cebrî (zorunlu) olan İlâhî irâdedir, bu irâdeyi hiçbir sebep ve şart geçmez. Yani bu irâde bir sebebe bağlı değildir. Bu, Allah'ın cebbar (zorla kararını yaptıracı) isminin eseridir. Bu irâdenin oraya çıkardığı kul eylemleri zorunludur, önlenemez ve kul bundan sorumlu değildir. Allah'ın diğer bir irâdesi de sebep ve şarta bağlı olup kulun iradesiyle birlikte cereyan eder. Bu irâde, kulun işine izin verme, işini yürütme, fi'li yapması için kula güç verme anlamına gelir. Bu işlerde sorumluluk kula aittir. Çünkü kul bir işi yap-mak isteyince Allah onun, o işi yapmasına izin ve güç verir. Bunda istek kuldan olduğu için sorumlu olan kuldur.

Bütün olaylar, Allah'tandır. Fakat insan iradesine bağlı işlerin vuku-unda insan arzusunun, çabasının veya kusurunun, ihmâlinin et-kisi vardır. Bundan dolayı bazı kötü işler, insanın kendisinden, kendi arzusundan, aczinden veya kusurundandır. İnsan bilerek veya bilmeyerek bir şeyin olmasını ister, çok arzu eder. Fakat işin içyüzüne vakıf olmadığı için istediği şeyin, kendi hakkında gerçekten hayırlı olup olmadığını bilemez. İnsanın istediğini Allah yaratır. Ama bazen insanın çok arzu ettiği şey, kendisi hakkında kötü sonuçlar doğurur. Bunun sebebi insanın kendisidir. Çünkü onu kendisi arzu etmiştir. İşte bu gerçeği anlatmak için 79. âyette: *"Başına gelen iyilik Allah'ın lütfundandır, başına gelen kötü-lük de kendindendir, kendi hatân, günâhın yüzündendir"* buyurulmuştur.

(devamı yarın..)